

DORA PLUSS ALATEGEVUSE 1.1

LÜHIAJALISE ÕPIRÄNDE STIPENDIUMI JUHEND

EESMÄRK, KÄSITLUSALA, VASTUTAMINE

Juhendi eesmärk on sätestada tegevuse „Kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine „Dora Pluss“¹ toetatava tegevuse 1 „Noorteadlaste² ja magistrantide osalemine rahvusvahelises teadmisteringluses“ alategevuse 1.1 „Eesti noorteadlaste ja magistrantide õppe- ja teadustööga seotud lühiajaline õpiränne välisriikidesse“ raames stipendiumite eraldamise kord. Toetuse andmise tingimused on kinnitatud haridus- ja teadusministri 09.12.2015 käskkirjaga nr 1.1-2/15/471.

Lühiajalise õpirände stipendiumi taotlemise konkursse ning noorteadlaste ja magistrantide (edaspidi stipendiaat) valikut korraldavad kõrgkoolid, stipendiumi maksmist korraldab Haridus- ja Noorteameti rahvusvahelistumise osakond (edaspidi amet).

TOETUSE ANDMISE EESMÄRK

1. Lühiajalise õpirände toetamise eesmärk on parandada stipendiaatide teadlikkust erinevatest õppe- ja teaduspraktikatest ning nende osalemist rahvusvahelistes koostööprojektides, tõsta doktoriõppe efektiivsust ning tugevdada Eesti ülikoolides pakutava doktoriõppe vastavust innovaatilise doktoriõppe printsiipidele.

STIPENDIUMI ANDMISE TINGIMUSED

2. Kõrgkool võib stipendiaadiks esitada isiku, kes on selle kõrgkooli:
 - 2.1. magistri- või doktoriõppe õppekava üliõpilane;
 - 2.2. integreeritud õppekava üliõpilane, kes on läbinud aineid vähemalt 180 EAP ulatuses;
 - 2.3. arst-resident, kes ei ole õpirände esimesel päeval vanem kui 35 aastat või
 - 2.4. õppejõud või teadlane, kes ei ole õpirände esimesel päeval vanem kui 35 aastat või kellel ei ole doktorikraadi kaitsmise päevast möödunud rohkem kui 5 aastat. Vanemapuhkusel olnutel on võimalik piiranguid proportsionaalselt pikendada³. Vanusepiirangut ei rakendata üliõpilastele.
3. Stipendiumi abil on stipendiaatidel võimalik osaleda välismaal toimuval erialasel konverentsil, seminaril, kursusel või muus erialases tegevuses (õppe- ja teadustööga seotud tegevused nagu raamatukogus töötamine, teadustööga seotud labori kasutamine, õppematerjali arendamine, töö juhendajaga, konsultatsioon, välitöödel osalemine vmt).
 - 3.1. Virtuaalselt läbi viidaval üritusel osalemist toetatakse juhul, kui COVID-19 levikust tulenevate piirangute tõttu ära jäänud üritus oleks toimunud välisriigis ja stipendiaadil on seal aktiivne roll (ettekanne, arutelu osalemine või selle juhtimine, artikkel konverentsi väljaandes vm).
4. Lühiajaline õpiränne välisriigis kestab kuni 30 kalendripäeva (kaasa arvatud), sealhulgas õpirände sihtkohta ja tagasi reisimiseks kuluv aeg. Õpirände kestus määratakse ürituse ametliku ajakava või individuaalses tööplaanis toodud ajakava alusel.

¹ <http://www.struktuurifondid.ee/et/oigusaktid/meetmepohised/2014-2020>

² Noorteadlane on doktoriõppesse immatrikuleeritud üliõpilane, arst-resident, teadlane või õppejõud, kes ei ole vanem kui 35 aastat või kellel ei ole doktorikraadi kaitsmisest möödunud rohkem kui 5 aastat.

³ Iga lapse eest arvestatakse 18 kuud pikendust.

STIPENDIUMI SUURUS

5. Lühiajalises õpirändes osalemiseks makstakse stipendiumi, mille suurus arvutatakse päevaraha riikliku alammäära ning sõidukulu ja majutuskulu ühikuhindade alusel. Arvestuse aluseks on rahastamislepingus toodud stipendiumi periood. Üritusel osalemise tasu hüvitatakse kulupõhiselt.

5.1. Virtuaalsel üritusel osalemise korral kuulub hüvitamisele vaid üritusel osalemise tasu.

6. Õpirände sõidukulu osa on võimalik taotleda õpirände lähtekohast sihtkohta (ürituse või individuaalse töö toimumise kohta) ja tagasi reisimise kulude katteks. Ainult ühel suunal reisimiseks stipendiumi sõidukulu osa ei anta. Stipendiumi sõidukulu arvestatakse alguse ja lõpuga samas linnas. Rahastatakse nii Eestist kui välismaalt algavaid reise⁴, kuid lähtekoht ja sihtkoht ei tohi olla samas riigis. Õpirände väljaspool Eestit alustamise ja lõpetamise vajadust hindab stipendiaadi esitanud kõrgkool.

6.1. Stipendiumi sõidukulu osa suurus sõltub õpirände lähte- ja sihtkoha vahelisest kaugusest. Kauguse arvestamisel kasutatakse ainult Euroopa Komisjoni veebipõhist kalkulaatorit: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

6.2. Kui lähte- ja sihtkoha vaheline kaugus on kuni 99,99 km (kaasa arvatud), hüvitatakse sõidukulu kuludokumentide põhisel kuni 180 euro ulatuses. Kuludokumentiks on sõidupilet või selle arve (juhul kui piletile ei ole kulu märgitud) või kütusetšekk (vt ka p 24.4). Isikliku sõiduauto kasutamine on lubatud kokkuleppel ametiga. Laevapiletite korral kompenseeritakse ainult isikute transport (ei hüvitata sõiduki üleveoga seotud kulud). Ühistranspordi kulu kaetakse ühekordsel sõidul ürituse toimumise kohta ja tagasi, ürituse ajal seda eraldi ei hüvitata.

6.3. Kui lähte- ja sihtkoha vaheline kaugus on 100,00 km või enam, arvestatakse stipendiumi sõidukulu osa ühikuhinna alusel⁵ lähtudes järgnevas tabelis toodud määradest:

	Distants linnast linna (üks suund)⁶	Stipendiumi sõidukulu osa edasi-tagasi reisi kohta
1	100 – 499 km	180 eurot
2	500 – 1999 km	275 eurot
3	2000 – 2999 km	360 eurot
4	3000 – 3999 km	530 eurot
5	4000 – 7999 km	820 eurot
6	8000 või enam km	1100 eurot

Ühikuhinna alusel arvestatud stipendiumi sõidukulu sisaldab kõiki reisimisega seotud kulud, sealhulgas transporti lennujaama ja lennujaamast sihtkohta.

7. Õpirände stipendiumi majutuskulu osa arvestatakse välismaal toimuva ürituse või individuaalse töö perioodil ning põhjendatud juhul üks öö enne ja üks öö pärast üritust või individuaalset tööd (vt p 9). Stipendiumi majutuskulu osa arvestamisel kasutatakse kolme astet:

⁴ Näiteks: kui lühiajalist õpirände stipendiumi taotleb doktorant, kes viibib kavandatava lühiajalise õpirände perioodil Dora Pluss doktorandi õpirände stipendiumi kasutades välisriigis, saab ta sõidukulu osa kasutada vaid siis, kui ta pärast lühiajalist õpirännet naaseb samasse välisriiki ning jätkab oma tegevusi samas välisriigi ülikoolis või teadusasutuses.

⁵ Näiteks: kui õpirände lähtekoht on Tartu ja sihtkohaks on Uppsala, siis Euroopa Komisjoni kalkulaatori alusel on nende kahe linna vaheline distants 543,47 km, mis langeb vahemikku 500-1999 km. Marsruudil Tartu-Uppsala-Tartu reisimiseks on stipendiumi sõidukulu osa seega 275 eurot.

⁶ Juhul, kui kalkulaatoriga saadud distants langeb vahemikku 499-500 km, 1999-2000 km jmt, ümardatakse saadud tulemus ühikuhinna määramise eel täisarvuni.

	Õpirände kestus	Stipendiumi majutuskulu osa ühe öö kohta
1	2-6 päeva	80 eurot
2	7-14 päeva	60 eurot
3	15 või enam päeva	35 eurot

8. Stipendiumi päevaraha osa arvestatakse 32 eurot õpirände päeva kohta. Lühiajaliseks õpirändeks on võimalik päevaraha taotleda maksimaalselt 30 kalendripäeva eest. Päevaraha arvestatakse ainult stipendiumi perioodi päevade eest (vt. p 9).

8.1. Kui kõrgkool hüvitab oma töötajast stipendiaadile välislähetuse päevaraha alammäära ja asutusesisese korraga makstava summa vahe (maksimaalselt 18 eurot välislähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus), siis tuleb stipendiaadil pärast õpirännet ametile esitada p 24 toodud dokumentide hulgas lähetuskorralduse, lähetuse aruande ning maksekorralduse koopia. Täiendava päevaraha maksmiseks ei tohi kasutada struktuurivahenditest finantseeritavaid rahastusallikaid.

9. Stipendiumi perioodi arvestatakse ürituse ametliku toimumise aja või individuaalses tööplaanis toodud ajakava järgi, millele võib põhjendatud juhul lisanduda üks päev enne ja üks päev pärast üritust või individuaalset tööd. Lisapäevade rahastamise vajadust põhjendab stipendiaat lepingu sõlmimiseks esitatavas andmikus. Stipendiumi periood fikseeritakse rahastamislepingus.

9.1. Lisapäeva rahastamise taotlust ei pea täiendavalt põhjendama, kui:

9.1.1. õpirände lähte- ja sihtkoht asuvad erineval kontinendil;

9.1.2. tegevused algavad ürituse esimesel päeval kell 11.00 või varem ning lõpevad viimasel päeval kell 16.00 või hiljem (vastavalt ametlikule ajakavale).

9.2. Lisapäeva rahastamist tuleb täiendavalt selgitada tuues andmikus välja täpsemad asjaolud, kui

9.2.1. ürituse alguse või lõpuga samal päeval reisimiseks puuduvad transpordiühendused;

9.2.2. samal päeval reisisid ei ole võimalik üritusel täies mahus osaleda;

9.2.3. samal päeval reisisid läheb ärkveloleku aeg ebamõistlikult pikaks;

9.2.4. samal päeval reisisid ei jää piisavalt aega ettekandeks valmistumiseks;

9.2.5. muudel põhjustel, mis ei võimalda õpirände eesmärki kvaliteetselt täita.

9.3. Lisapäevade rahastamise põhjusena ei saa arvestada soodsamat sõidukulu.

9.4. Lisapäevade lubamisel makstakse lisandunud päeva eest stipendiumi päevaraha osa ja lisandunud öö eest majutuskulu osa.

10. Üritusel osalemise tasu kaetakse kulupõhiselt. Pärast õpirändelt saabumist tuleb ametile esitada osavõtutasu suurust ja maksmist tõendavad dokumendid (konto väljavõte, maksekorraldus), juhul kui neid pole taotlemisel veel esitatud.

10.1. Kui ürituse osavõtutasu sisaldab üritusega seotud majutuskulu, on põhjendatud juhtudel võimalik taotleda üritusele eelneva öö ning üritusele järgneva öö eest stipendiumi majutuskulu osa, mida osavõtutasu ei sisalda.

10.2. Kui osavõtutasu on makstud sularahas kohapeal, tuleb lisada arve juurde kas maksmist tõendav dokument või stipendiaadi seletuskiri, milles tuuakse sularahas maksmise põhjused ja kinnitatakse, et sama kulu muudest allikatest ei kaeta.

11. Stipendium saab olla maksimaalselt 2000 eurot ühe lühiajalise õpirände kohta sõltumata õpirände kestusest, sihtriigist või osavõtutasu suuruselt.

12. Lühiajalise õpirände stipendiumiga toetatud kulude katteks ei ole lubatud kasutada samaaegselt teisi rahastusallikaid, va p 8.1. kirjeldatud juhul. Ürituse osavõtutasu on lubatud täies mahus rahastada muust allikast, tingimusel, et ametit on sellest teavitatud.

12.1. Kui stipendium määratakse doktorandile, kes viibib doktorantide õpirände (Dora Pluss alategevuse 1.2) stipendiumiga⁷ välisriigis, tuleb arvestada, et doktorandil ei ole õigust üheaegselt saada doktorandi õpirände stipendiumi elamiskulu ja lühiajalise õpirände stipendiumi. Doktorandi õpirände stipendiumi elamiskulu osa kasutamise peatamine fikseeritakse stipendiaadiga sõlmitud lepingu lisana. Stipendiaat peab vastava perioodi eest talle makstud doktorandi õpirände stipendiumi elamiskulu osa ametile tagasi maksma.

STIPENDIUMI TAOTLEMINE

13. Lühiajalise õpirände stipendiumi taotlemise konkursse korraldavad kõrgkoolid, kes teevad stipendiaatide valiku lähtudes käesoleva juhendiga kehtestatud tingimustest, kõrgkooli prioriteetidest ja täiendavatest lisatingimustest ning ameti määratud kvoodist. Esitatavad tingimused ning taotlusvoorude tähtajad peavad olema avalikult kättesaadavad. Kõrgkool võib stipendiaadiks esitada ainult oma kõrgkooli üliõpilasi ja töötajaid, kes vastavad punktis 2 toodud tingimustele.

14. Lühiajalise õpirände stipendiumite kvoodi arvestamise aluseks on magistrantide ja doktorantide koguarv kõrgkoolis ja eelnenud õppeaasta kvoodi kasutamine.

15. Uute stipendiaatide andmeid saab kõrgkool ametile edastada iga kuu 10. kuupäevaks (välja arvatud 10. juuli). Stipendiaatide andmed esitab kõrgkool nii digitaalselt allkirjastatud failina kui läbi elektroonilise taotlussüsteemi (www.archimedes.ee/taotlused) esimesel võimalusel, üldjuhul vähemalt 6 nädalat enne õpirände algust. Andmed peavad sisaldama stipendiaadi nime, kontaktandmeid, õpirände eesmärki, sihtkohta, toimumise aega ning stipendiaadile määratud stipendiumi summat.

16. Kui enne stipendiumi väljamaksmist selgub, et valitud stipendiaat ei saa mingil põhjusel stipendiumi kasutada, võib kõrgkool esitada samasse taotlusvooru uue stipendiaadi.

LEPINGU SÕLMIMINE STIPENDIAADIGA

17. Edasisteks tegevusteks võtab amet stipendiaadiga ühendust, lähtudes kõrgkooli esitatud andmetest. Lepingu sõlmimise eel esitab stipendiaat veebipõhises taotluskeskkonnas (www.archimedes.ee/taotlused) andmiku, mille kohustuslikeks lisadeks on:

17.1. üritusel osalemise korral ürituse programm või juhendaja/otsese juhi poolt allkirjaga kinnitatud individuaalne tööplan, kui õpirände eesmärgiks on erialane iseseisev töö, sh raamatukogus töötamine. Kui stipendiaadile ei ole juhendajat määratud, allkirjastab individuaalse tööplani isik, kes kõrgkooli õppekorralduseeskirjast lähtuvalt kinnitab välismaale õppima siirduvate üliõpilaste õppeplaan;

17.2. üritusele registreerimise kinnitus või vastuvõtja ametlik kutse või kinnituskiri (v.a juhul, kui vastuvõtja puudub); raamatukogus, arhiivis, muuseumis vmt töötamise korral väljavõtte asutuse kodulehelt, millelt selgub, et stipendiaadil on stipendiumi perioodil ligipääs selle teenustele;

17.3. osavõtutasu hüvitamise taotlemisel osavõtutasu suurust tõendav dokument, kui osavõtutasu on juba tasutud, siis ka maksmist tõendav dokument (konto väljavõte, maksekorraldus).

⁷ Dora Pluss alategevuse 1.2 doktorantide õpirände stipendiumi juhend.

18. Punktis 17 nimetatud dokumendid esitatakse taotlussüsteemi kaudu skaneeritud koopiana. Juhendaja kinnitatud individuaalne tööplan tuleks eelistatult esitada digitaalselt allkirjastatuna. Amet võib kontrollida nende vastavust algdokumentidele.
19. Kui taotletav stipendium erineb ühikuhindade põhjal arvestatud summast või ei vasta muul moel juhendiga kehtestatud tingimustele, on ametil õigus lepingu sõlmimise eel stipendiaadi poolt täidetud andmikku korrigeerida, teavitades sellest stipendiaati ja kõrgkooli.
20. Andmikus esitatud andmete õigsust kinnitab stipendiaat allkirjastades lepingu. Amet sõlmib stipendiaadiga lepingu üldjuhul hiljemalt 4 nädalat enne õpirände algust. Leping sätestab stipendiumi suuruse ja kasutamise tingimused.
21. Kui lühiajalise õpirände eesmärk, kestus või mõni muu oluline tingimus⁸ ei vasta toetuse andmise tingimustele, siis lepingut ei sõlmita.

STIPENDIUMI MAKSMINE JA SELLE KASUTAMISE TÕENDAMINE

22. Stipendiumi ettemakse tehakse kahe nädala jooksul pärast lepingu allkirjastamist, välja arvatud järgmistel juhtudel:
 - 22.1. kui reisisihtkohtade vaheline distants on alla 100 km ning sõidukulud hüvitatakse kuludokumentide alusel, makstakse stipendiumi sõidukulu osa välja peale kuludokumentide esitamist ametile;
 - 22.2. kui stipendiaat ei ole varasemate ametiga sõlmitud lepingutega võetud kohustusi korrektselt täitnud, võib amet teha makse täies mahus pärast õpirände toimumist esitatud dokumentide alusel.
23. Stipendiumi võib kasutada ainult lepingus kokku lepitud õpirände rahastamiseks. Kui pärast lepingu sõlmimist, kuid enne õpirände algust, tekib põhjendatud vajadus muuta õpirände kestust, sihtkohta või eesmärki, tuleb muudatus ametiga kirjalikult kooskõlastada ning vajadusel muuta ka lepingut. Lepingut muudetakse enne õpirände algust, kui muutub stipendiumi summa või periood. Amet teavitab lepingu muudatustest kõrgkooli.
24. Stipendiumi kasutamise tõendamiseks peab stipendiaat pärast õpirändelt saabumist ametile esitama järgmised dokumendid:
 - 24.1. vastuvõtva asutuse või ürituse korraldaja ametlik kinnituskiri, millel on välismaal õppimise või töötamise periood kuupäevaliselt välja toodud, või Eesti juhendaja/otsese juhi kinnituskiri ja sõidupiletid, mis tõendavad õpirändel osalemist lepingus toodud kuupäevadel (ainult juhul, kui puudub vastuvõttev asutus ja nii on lepingus kokku lepitud). Õpirände toimumist tõendav kinnituskiri ei või kanda õpirände viimasest päevast varasemat kuupäeva;
 - 24.2. osavõtutasu suurust ja maksmist⁹ tõendavad dokumendid (juhul, kui stipendiaadile hüvitatakse üritusel osalemise tasu ja neid ei esitatud enne lepingu sõlmimist);
 - 24.3. lähetuskorraldus ja –aruanne ning maksekorralduse koopia p 8.1 kirjeldatud juhul,
 - 24.4. kui sõidukulu on hüvitatud kuludokumentide alusel tuleb lisaks esitada sõidupilet või selle arve (juhul kui piletile ei ole kulu märgitud) või kütusetšekk (juhul kui isikliku sõiduauto kasutamine on eelnevalt kokku lepitud). Laevapileti, lennupileti ja kütusetšeki juurde tuleb esitada ka maksekorraldus, mis tõendab, et stipendiaat on kulu ise teinud.

⁸ Stipendiaat võib COVID-19 leviku tõttu edasi lükatud ürituse korral stipendiumi kasutada kõrgkooli nõusolekul ka juhul, kui ta ei vasta ürituse uuel toimumise ajal enam noorteadlase tingimustele. Lähetust on võimalik edasi lükata ühel korral maksimaalselt 6 kuud alates ürituse esialgsest toimumisest.

⁹ Kui osavõtutasu on stipendiaadi eest algselt tasunud kolmas isik, siis tuleb esitada makset tõendav dokument ka selle kohta, et stipendiaat on kolmandale isikule osavõtutasu tagasi maksnud.

25. Stipendiumi kasutamist tõendavad dokumendid tuleb 15 kalendripäeva jooksul pärast õpirändelt saabumist esitada taotluskeskkonnas taotluse juures oleva aruandevormi kaudu (www.archimedes.ee/taotlused). Paber kandjal dokumendid tuleb taotluskeskkonnas esitada skaneeritud koopiana, amet võib kontrollida nende vastavust algdokumentidele.
26. Amet kontrollib esitatud dokumentide vastavust juhendi tingimustele ja stipendiaadiga sõlmitud lepingule.
27. Ametil on õigus stipendiaadilt talle makstud stipendium osaliselt tagasi nõuda, kui:
- 27.1. vastuvõtja kinnituskiri näitab, et stipendiaat on osalenud üritusel/individuaalses töös lühemat aega, kui lepingus kokku lepitud;
 - 27.2. sõidupiletid näitavad õpirändes osalemist lühemat aega, kui lepingus kokku lepitud (ainult juhul, kui puudub vastuvõttev asutus ja see on lepingus kokku lepitud);
 - 27.3. stipendiaat ei esita ameti meeldetuletusel üritusel osalemise tasu arvet ja selle tasumist tõendavat dokumenti.
28. Ametil on õigus stipendiaadilt talle makstud stipendium täielikult tagasi nõuda, kui:
- 28.1. ei ole tõendatud stipendiaadi osalemine üritusel või individuaalsel tööl, mille jaoks toetus eraldati;
 - 28.2. stipendiaat ei esita ameti meeldetuletusel mõistliku aja jooksul üritusel/individuaalsel tööl osalemise kinnituskirja või sõidupileteid (ainult juhul, kui puudub vastuvõttev asutus ja see on lepingus kokku lepitud), mistõttu ei ole tõendatud välisriigis õpirände tegevustes osalemine või
 - 28.3. selgub stipendiumi mittesihipärane kasutamine või toetatud tegevuste kulude katmine teisest allikast.

STIPENDIUMI KASUTAMISEST TEAVITAMISE KORD

29. Dora Pluss õpirände stipendiume rahastavad Euroopa Regionaalarengu Fond ja Eesti riik. Stipendiumi kasutamisel tuleb jälgida ja täita Euroopa Liidu struktuuritoetuste teavitamisnõudeid. Õpirändega seotud artiklites, publikatsioonides, slaididel jm ning suulistes sõnavõttudes tuleb viidata Euroopa Liidu toetuse saamisele kasutades Euroopa Regionaalarengu Fondi kaksiklogo¹⁰ või viidates stipendiumile sõnaliselt (näiteks „Artikli aluseks olnud teadustööd on toetanud Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondist”).
30. Stipendiaatide nimekirjad on avalikud.

JUHENDI KEHTIVUSE ALGUSAEG

31. Käesolevat juhendit rakendatakse alates 01.08.2020 stipendiaatidega sõlmitud rahastamislepingutele.

¹⁰ Logo kujundusfailid on kättesaadavad aadressil <http://haridus.archimedes.ee/teavitamine>